

FBE Fryslân: grote zorgen over ganzenbeleid Friesland

De Faunabeheereenheid Fryslân (FBE) uit scherpe kritiek op de toepassing van een nieuw rekenmodel door de Provincie Friesland voor de bepaling van de zogenoemde “beheerruimte” bij de schadebestrijding van overwinterende ganzen. Volgens de FBE leidt deze modelmatige benadering tot een rigide en onwerkbaar systeem, waarbij schadebestrijding automatisch kan worden stilgelegd zodra een model aangeeft dat populaties onder een vastgestelde grens dreigen te komen – zelfs wanneer ecologisch gezien geen risico bestaat voor de instandhouding van de soort.

Achtergrond: aanpassing provinciale verordening

De Provincie Friesland wil haar ganzenbeleid wijzigen via de Omgevingsverordening. Aanleiding hiervoor is een debat in Provinciale Staten van september 2024, waarin werd gevraagd te onderzoeken of de vrijstelling voor verjaging met ondersteunend afschot moest worden aangepast. Tevens werden moties aangenomen die opriepen tot ruimere mogelijkheden voor dergelijke verjaging.

Op basis van een ecologische effectenanalyse stelt de provincie nu onder meer de volgende wijzigingen voor:

- **Verruiming van de tijden voor ondersteunend afschot:** van een half uur naar één uur vóór zonsopkomst en na zonsondergang.
- **Afschaffing van verboden:** op het afschieten van ganzen die uit rustgebieden opvliegen.
- **Schrappen van operationele beperkingen,** zoals het maximum aantal jagers of het aantal te schieten ganzen per actie.
- **Toelating van elektronische lokmiddelen** bij verjaging.

De FBE ondersteunt deze aanpassingen, omdat zij beter aansluiten bij het natuurlijke gedrag van ganzen en bijdragen aan een praktische en transparante uitvoering. De verruiming zou bovendien dierenwelzijn ten goede komen door ganzen binnen effectieve en veilige schootsafstand te lokken.

Beperkte invloed in de praktijk

Volgens FBE-procesmanager Nikkie van Grinsven hebben de verruimingen in de praktijk weinig invloed op het aantal geschoten ganzen. Zij benadrukt dat het ondersteunend afschot niet is bedoeld voor populatiebeheer, maar voor het langdurig verjagen van schadeveroorzakende groepen.

Ook de opheffen beperkingen qua jagers en afschotomvang hebben slechts beperkt effect, maar verhogen wel de uitvoerbaarheid en duidelijkheid van het beleid.

Zorgen over het rekenmodel (GRP)

De grootste zorg van de FBE geldt het gebruik van een ****rekenmodel gekoppeld aan de gunstige referentiepopulatie (GRP)****. Friesland is de eerste provincie die deze GRP modelmatig als toetsingscriterium inzet. Wanneer de berekende populatie onder deze grens dreigt te komen, wordt verjaging met ondersteunend afschot verboden.

Volgens Van Grinsven is dit problematisch, omdat:

- De GRP's niet op ecologische ondergrenzen zijn gebaseerd, maar op historische winters (1990–2000).
- Het model berust op aannames, onvolledige data en correctiefactoren, waardoor de uitkomsten onzeker zijn.
- Het systeem feitelijk fungeert als “aan/uit-knop” voor schadebestrijding, terwijl populaties van trek ganzen in werkelijkheid stabiel of stijgend zijn.

De FBE waarschuwt bovendien voor precedentwerking: als

Friesland dit model juridisch bindend toepast, zouden andere soorten wellicht dezelfde toetsing moeten ondergaan, zonder ecologische noodzaak.

Internationaal perspectief

Binnen het AEWA-verdrag (African-Eurasian Waterbird Agreement) worden populatiemodellen slechts als ****ondersteunend instrument**** gebruikt – niet als juridisch beslissingskader. Friesland wijkt daarmee af van internationale praktijk, en dat kan volgens de FBE verstrekende juridische en praktische gevolgen hebben.

Daarnaast is het model volgens de FBE ecologisch discutabel; in enkele gevallen zouden berekende overlevingscijfers zelfs biologisch onmogelijk zijn. Dit kan leiden tot zinloze beperkingen, waarbij schadebestrijding wordt stilgelegd terwijl de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar is.

Pleidooi voor adaptief beheer.

De FBE roept de provincie op om het beleid te baseren op ****monitoring, veldobservaties en lokaal ecologisch inzicht****, waarbij modellen slechts een adviserende rol spelen. Deze aanpak, het zogeheten ****adaptief beheer****, sluit beter aan bij internationale normen en de praktijkervaring van jagers en boeren.

Tot slot noemt Van Grinsven het “onbegrijpelijk” dat Nederland, als land met de hoogste landbouwschade door ganzen in Europa (meer dan 100 miljoen euro per jaar), nu als enige lidstaat kiest voor een verzwaring van de regelgeving, terwijl de aantallen ganzen de afgelopen decennia verdubbeld tot verdrievoudigd zijn.

Reactie LVVN

Het ministerie van LVVN is gevraagd waarom het GRP-model als toetsingsinstrument wordt gebruikt. ‘Het gebruik van GRP’s

(gunstige referentiepopulaties) vloeit voort uit afspraken die internationaal zijn gemaakt in AEWA verband (African-Eurasian Waterfowl Agreement). De redenatie is dat wanneer er overeenstemming is over de minimale populatieomvang die nodig is om aan internationale afspraken te voldoen, daarmee juridische ruimte ontstaat om populatiebeheer toe te passen, voor zover de populatie de GRP overstijgt. Provincies baseren hier hun beleid op en hebben daar interprovinciaal afspreken over gemaakt. In die zin gaat het om landelijk beleid, maar het Rijk is hier niet direct bij betrokken.'

Spanje onderzoekt mogelijke laboratoriumbron van varkenspestuitbraak nabij Barcelona.

De Spaanse autoriteiten onderzoeken of de recente uitbraak van Afrikaanse varkenspest bij Barcelona mogelijk afkomstig is uit een nabijgelegen onderzoeksfaciliteit. De regionale regering van Catalonië is een onderzoek gestart nadat het nationale ministerie van Landbouw meldde dat de aangetroffen virusvariant sterke overeenkomsten vertoont met een stam die vaak wordt gebruikt in wetenschappelijk onderzoek en bij de ontwikkeling van vaccins.

Volgens het ministerie komt de huidige virusvariant overeen met een stam die in 2007 in Georgië werd ontdekt. Sindsdien wordt deze stam wereldwijd toegepast in laboratoria voor experimenteel onderzoek. Dat vergroot volgens de autoriteiten de kans dat de besmetting onbedoeld uit een

onderzoeksinstelling afkomstig is.

Tot voor kort gingen deskundigen ervan uit dat het virus via besmet voedsel het land was binnengekomen, mogelijk door restanten van een geïmporteerde sandwich die in contact kwam met wilde zwijnen.

Grote economische gevolgen

De uitbraak van Afrikaanse varkenspest – de eerste in dertig jaar in Spanje – heeft inmiddels geleid tot exportbeperkingen. Verschillende landen, waaronder Mexico, China en het Verenigd Koninkrijk, hebben de invoer van Spaans varkensvlees stilgelegd. Binnen de Europese Unie blijven de handelsstromen grotendeels in stand, al gelden er strikte beperkingen binnen een straal van twintig kilometer rond de besmettingshaard.

Spanje is een van 's werelds grootste producenten van varkensvlees. Het virus, dat geen risico vormt voor mensen maar fataal is voor varkens en wilde zwijnen, werd vorige maand vastgesteld bij zes wilde zwijnen in de omgeving van Barcelona. De Spaanse overheid probeert de economische schade voor de sector zoveel mogelijk te beperken.

Bron: BNR / TP0, 6 december 2025

Regelgeving Gekwalificeerd Persoon verandert per 1 oktober 2025

Per 1 oktober 2025 verandert de regelgeving voor gekwalificeerde personen (GP) die wild keuren voor de handel: het diploma Wildhygiëne blijft niet langer levenslang

geldig–voortaan is iedere GP verplicht zich elke vier jaar bij te scholen via een erkende online cursus van Stichting Jachtopleiding Nederland (SJN)[1].

Het is cruciaal dat alle jagers en wilbbeheerders hun verplichte herregistratie voor wildhygiëne op tijd voltooien. U dient u zelf [eerst via de NVWA te herregistreren](#). Dit waarborgt dat de verwerking van geschoten wild voldoet aan de hoogste standaarden van voedselveiligheid en hygiëne, en houdt uw certificering geldig. De herregistratie frist uw kennis op over onderwerpen als ziekteherkenning en juiste verwerkingsmethoden, wat bijdraagt aan de volksgezondheid.

Nieuwe regels per 1 oktober 2025

- Iedere GP moet de Wildhygiëne-cursus van SJN met succes hebben afgerond en geregistreerd staan in het nationale Register gekwalificeerde personen van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA)[1].
- Scholing is elke vier jaar verplicht: via een korte online opfriscursus ontvangt de GP actuele kennis over wild en voedselveiligheid[1].
- Nadat de cursus behaald is moet men **binnen 10 werkdagen registreren**; bij bestaande certificaten geldt een overgangstermijn van zes maanden voor registratie[1].
- Voor registratie worden persoonsgegevens en een uniek cursistenummer (van SJN) vereist[1].

Doel en achtergrond van de wijziging

- De wijziging is gebaseerd op Benelux-beschikking M(2019)13 die uitwisseling van gegevens tussen Nederland, België en Luxemburg regelt, samenwerking vergemakkelijkt, en toezicht verbetert.
- Het nieuwe register maakt inzichtelijk wie nog als GP actief is, bevordert actuele kennis, en faciliteert centrale controle door bevoegde instanties als NVWA[1].

- Gekwalificeerde personen vervullen een sleutelrol: zij voeren de eerste visuele keuring uit om te beoordelen of wild voor menselijke consumptie veilig is[1].

Praktische uitvoering en overgangsbepalingen;

- Wie voor 1 oktober 2025 al een certificaat heeft, krijgt zes maanden om zich alsnog te registreren[1].
- Registratie is online mogelijk via NVWA; bevestiging volgt per e-mail[1].
- Niet voldoen aan bijscholing of registratie betekent dat het recht op eerste keuring komt te vervallen en registratie kan worden ingetrokken[1].

Vanaf 1 oktober 2025 zijn deze maatregelen verplicht voor alle gekwalificeerde personen die het geschoten wild voor de handel onderzoeken en een Verklaring Eerste Onderzoek willen opmaken. Actuele kennis en registratie zijn essentieel voor veiligheid en controle binnen de Benelux[1]

Deze maatregelen sluiten aan bij Europese harmonisatie van wildhygiëne- en keuringsregels voor vrij wild bestemd voor menselijke consumptie en vergroten transparantie en samenwerking.

Registratie Nationaal Register GP's

In het kader van Europese wetgeving is een nationaal register voor Gekwalificeerd Personen (GP's) ingesteld. De meeste personen konden zich inmiddels succesvol registreren, maar bij sommigen verliep dit niet goed. Op 22 oktober jl. is echter een update uitgevoerd, waardoor de eerder gemelde fouten nu opgelost lijken te zijn. Had u in de afgelopen weken problemen met registreren? Probeer het dan nu opnieuw.

Benodigheden voor registratie bij de NVWA

- U heeft uw vijfcijferige cursistnummer nodig. Dit nummer is

op 1 oktober jl. per e-mail naar u verstuurd door de SJN.

Geen e-mail ontvangen?

- Mogelijk is uw e-mailadres niet bij de SJN bekend.
- Neem in dat geval contact op via [het contactformulier](#) op de website van de SJN
- U ontvangt het cursistnummer dan alsnog per e-mail.

Problemen met registreren?

Heeft u het cursistnummer wél ontvangen, maar lukte de registratie vóór 22 oktober niet? Controleer dan het volgende:

- Woont u in Nederland? Log in via [DigiD](#).
- Woont u in het buitenland? Gebruik dan de andere inlogroute.

Belangrijk

Bent u nog niet geregistreerd? U loopt geen risico. Er geldt een wettelijke termijn van zes maanden voor registratie. In de tussentijd kunt u gewoon als GP blijven optreden.

- Probeer de registratie opnieuw.
- Heeft u nog steeds problemen? Meld dit dan via [het contactformulier](#), zodat eventuele fouten kunnen worden opgespoord.

Nascholing

Bent u al geregistreerd en wilt u nascholing volgen? Deze zal naar verwachting begin 2026 beschikbaar zijn.

- Houd het cursusaanbod in de gaten op [jachtopleiding.com](#).
- Zodra de inschrijving opent, ontvangt u een e-mail van

de SJN (mits u als GP bij de SJN bekend bent).

CURSUS ONLINE

Online cursus 10000 plaatsen vrij Let op: De inschrijving is nog niet geopend – u ontvangt bericht wanneer deelname mogelijk is.

KOSTEN

De inschrijving voor de cursus staat het hele jaar doorlopend online open. Het lesgeld voor de SJN-cursus Jacht & Faunabeheer 2025/2026 bedraagt € 55.00,- inclusief 21% btw. Dit bedrag moet direct bij aanmelding worden voldaan. Je inschrijving is pas definitief nadat we zowel je gegevens als de betaling hebben ontvangen.

Bronnen:

[1]Gekwalificeerd Persoon: vernieuwde regelgeving in <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/wild/verkopen-wild-door-jagers/registreren-als-gekwatificeerd-persoon>

Venato 2025-Woensdag 10 december 2025

Op woensdag 10 december wordt er weer gestreden om de titel 'beste zweethond van Nederland'. Een spannende exercitie want een hond mag maar één keer in z'n leven meedoen met de Venato. In totaal strijden maximaal 7 jachthonden en hun voorjagers om deze titel. De jachthonden zijn getraind op het opsporen van ziek geschoten of aangereden grofwild. De Venato wordt weer georganiseerd door de Nederlandse Brakkenclub en belooft net

als vorig jaar een groot succes te worden. Inschrijven is niet mogelijk want de honden worden geselecteerd en uitgenodigd op basis van de behaalde resultaten in de zweetspoorproeven van het afgelopen jaar. De actuele tussenstand voor kwalificatie is te zien op de website van de organisatie: www.venato.info

De proef:

De te volgen sporen worden 20-24 uur van tevoren door de keurmeesters gelegd met zweet en snijhaar van wild en is 1000 meter lang. Het is een spoor dat de praktijk zo goed mogelijk nabootst. Van toepassing is een CAC zweetspoorproef D van het AVR supplement voor dashonden, zweethonden en terriërs. De deelnemende honden en hun voorjagers hebben 90 minuten de tijd om het stuk te vinden en moeten onderweg alle kansen benutten om werkwijze, spoorvastheid en spoorwil te laten zien. Het team met de hoogste beoordeling wint de felbegeerde Venato Bokaal.

10 december 2025:

Om voor deelname aan de Venato uitgenodigd te worden hebben jager en hond al een lange weg afgelegd. Jarenlang trainen en afleggen van proeven gaan eraan vooraf. Alleen honden met de beste resultaten krijgen een uitnodiging voor de Venato. Toeschouwers zijn op 10 december van harte welkom. Meekijken met de proef kan omdat de voorjager tijdens de proef een camera op de borst heeft. Het spannende en zware werk van de

jachthond en zijn voorjager is geweldig om naar te kijken. Voor meer informatie en updates over de actuele puntenstand kunt u ons volgen op www.venato.info

Nieuws FBE Noord-Holland

De provincie Noord-Holland staat in de komende jaren voor een aanzienlijke en urgente uitdaging met betrekking tot het beheer van de grauwe ganzenpopulatie. In het bijzonder dient het afschot van grauwe ganzen in 2026, en naar verwachting ook in de daaropvolgende jaren, meer dan te worden verdubbeld ten opzichte van het niveau in 2024.

Deze aanzienlijke intensivering is noodzakelijk om de schade aan natuurwaarden en agrarische belangen, evenals de risico's voor de vliegveiligheid rondom Schiphol, doeltreffend te kunnen beperken. De doelstellingen en de onderbouwing hiervan zijn uitgebreid uiteengezet in het Faunabeheerplan Ganzen 2025-2031.

De urgentie van deze opgave is groot; tijdsdruk vereist directe en grootschalige actie. De noodzaak tot verregaand ingrijpen wordt nogmaals bekrachtigd in de recente brief die door gedeputeerde Beemsterboer aan alle Wildbeheereenheden (WBE's) is verzonden.

Samenvatting van de nieuwsbrief

Uitdaging 2026:

Elke WBE in Noord-Holland moet het afschot van grauwe ganzen in agrarische gebieden minimaal verdubbelen ten opzichte van 2024, om schade aan natuur, landbouw en vliegveiligheid (Schiphol) te beperken. Deze doelstelling is onderbouwd in het

Faunabeheerplan Ganzen 2025-2031.

Urgentie:

De opgave is urgent en vereist directe, grootschalige actie. Dit wordt bevestigd door een recente brief van gedeputeerde Beemsterboer aan alle WBE's.

Uitvoering:

Het grootste deel van het afschot moet in het voorjaar plaatsvinden (februari t/m april) om nieuwe aanwas van de populatie te voorkomen. De doelstellingen worden jaarlijks geëvalueerd en bijgesteld waar nodig.

Rollen:

- o WBE's zijn lokaal verantwoordelijk voor het behalen van de doelen en fungeren als aanspreekpunt voor agrariërs, jachthouders en jagers.
- o De FBE coördineert en ondersteunt op provinciaal niveau, bewaakt het overzicht en biedt waar nodig versterking.

Versterkingspakket FBE:

- o Koelingen voor geschoten ganzen, zodat jagers deze eenvoudig kunnen afleveren en transport naar de slachterij wordt geregeld.
- o Communicatiemiddelen voor jagers (visitekaartjes, magneetplaten, hesjes, posters).
- o Ondersteuning bij weerstand uit de omgeving, bijvoorbeeld bij klachten van omwonenden.
- o Mogelijkheid om ganzenlokkers en munitie via de FBE te bestellen.
- o Optie om zonder grondgebruikersverklaring jachtveld-overschrijdend te werken.
- o Aanvulling met beroepsmatige inzet indien vrijwillige inzet onvoldoende is.
- o Specifieke inzet voor het afschot van koppelvormers en

broedende ganzen.

Administratie en deadlines:

- o Iedere WBE ontvangt een e-mail met vragen en dient het formulier uiterlijk 10 januari 2026 ingevuld terug te sturen.
 - o Vragen kunnen tot 5 januari gesteld worden via info@fbenoordholland.nl.
-

Afrikaanse varkenspest vastgesteld bij wilde zwijnen nabij Barcelona

Op 26 november 2025 zijn in Bellaterra (Barcelona) twee dode wilde zwijnen aangetroffen die positief testten op Afrikaanse varkenspest (AVP). Dit is de eerste bevestigde uitbraak van AVP in Spanje sinds 1994, vastgesteld door het Centraal Veterinair Laboratorium in Algete (Madrid). De vondst vond plaats nabij de campus van de Autonome Universiteit van Barcelona, in een dichtbevolkt gebied aan de rand van de stad.

**Direct
maat
regelen**

Het crisishandboek voor AVP is geactiveerd. Maatregelen omvatten:

- * Afbakening van het besmette gebied
- * Actieve opsporing en vernietiging van kadavers onder toezicht
- * Jachtverbod om verspreiding te voorkomen
- * Beperkingen op niet-essentiële activiteiten en bezoeken aan varkenshouderijen
- * Versterkte bioveiligheidsmaatregelen op bedrijven in de regio

Toezicht en meldplicht

Het ministerie van Landbouw roept de sector op tot strikte bioveiligheid en toezicht, zowel bij varkens- als wilde zwijnenhouderijen en tijdens transport. Vermoedens van besmetting moeten direct worden gemeld. Er loopt onderzoek naar de bron van de infectie.

Wilde zwijnenproblematiek in Barcelona

De wilde zwijnenpopulatie rond Barcelona groeit, vooral nabij natuurparken. De dieren zoeken voedsel in afvalcontainers, wat leidt tot overlast, confrontaties en gezondheidsrisico's, zoals hepatitis E en nu AVP. De gemeente heeft maatregelen genomen, waaronder hekken rond afvalcontainers, boetes voor het voeren van zwijnen en publiekscampagnes tegen het voeren van stadsdieren. Door het jachtverbod wordt het beheer van de populatie bemoeilijkt.

Economische impact en achtergrond

Catalonië en Aragón zijn belangrijke regio's voor de Spaanse varkenshouderij. Spanje is de grootste producent van varkensvlees binnen de EU. Na een langdurige strijd tegen AVP verdween het virus in 1994, maar de huidige uitbraak betreft een ander genotype. Spanje heeft recent afspraken gemaakt met China over regionalisering bij een AVP-uitbraak, maar landen

buiten de EU kunnen alsnog importbeperkingen instellen.

Boeren mogen volgend jaar weer houtduiven verjagen in Noord-Holland

Ag
ra
ri
ër
s
in
No
or
d-
Ho
ll
an
d
kr
ij
ge
n
bi
nn
en
ko
rt
op
ni

eu
w
to
es
te
mm
in
g
om
ho
ut
du
iv
en
te
be
st
ri
jd
en
,
zo
al
s
zi
j
da
t
vó
ór
20
23
ge
we
nd
wa
re

n.
Na
ar
ve
rw
ac
ht
in
g
wo
rd
t
he
t
ve
rj
ag
en
en
,
in
di
en
no
od
za
ke
li
jk
,
he
t
af
sc
hi
et
en

va
n
ho
ut
du
iv
en
va
na
f
fe
br
ua
ri
vo
lg
en
d
ja
ar
we
er
to
eg
es
ta
an
.
Di
t
is
be
ke
nd
ge
ma
ak

t
do
or
de
pr
ov
in
ci
e
No
or
d-
Ho
ll
an
d
in
ee
n
pe
rs
be
ri
ch
t.

Enkele jaren geleden verviel, na een rechterlijke uitspraak, de vrijstelling om houtduiven buiten de reguliere winterse jachtperiode te bestrijden. Hierdoor nam de schade aan landbouwgewassen aanzienlijk toe, evenals de compensatiekosten. Zo moest de provincie vorig jaar 8,5 miljoen euro aan houtduivenschade vergoeden.

Met een nieuw beheerplan mogen houtduiven vanaf volgend jaar weer worden verjaagd zoals voorheen. Vooral telers in West-Friesland ondervinden veel hinder. Door daarnaast “in beperkte mate” exemplaren af te schieten, leren andere houtduiven

volgens de provincie dat de betreffende akkers onveilig zijn, waardoor ze deze locaties mijden.

Voor het opzetten van een proef die een zorgvuldige uitvoering en goede samenwerking tussen boeren en jagers op agrarische percelen moet waarborgen, stelt Noord-Holland één miljoen euro beschikbaar.

Zodra agrariërs houtduiven weer actief tijdens het groeiseizoen kunnen bestrijden, vervalt de mogelijkheid om financiële schade aan gewassen te verhalen. Dit kan ertoe bijdragen dat de jaarlijks stijgende kosten voor faunaschade worden teruggedrongen. Dit jaar verwacht Noord-Holland ruim 42 miljoen euro aan faunaschade, terwijl voor 2026 een bedrag van 70 miljoen euro wordt voorzien.

Schade door ganzen

Een groot deel van de schade aan landbouwgewassen wordt veroorzaakt door ganzen. De provincie streeft ernaar de omvangrijke populatie overzomerende ganzen de komende jaren terug te brengen tot een stabiel, laag niveau. Dit gebeurt onder meer door het inzetten van afrasteringsnetten en knalapparaten; indien deze maatregelen onvoldoende effect hebben, wordt het afschot uitgebreid. Boeren die schade ondervinden door ganzen behouden het recht op schadevergoeding.

Meest gestelde vragen en antwoorden over jagen bij

Vogelgriep

Vraag: Mag ik jagen als er vogelgriep is?

Antwoord: Ja, jagen is toegestaan. Dat mag overal in Nederland, ook in gebieden waar beperkingen gelden vanwege vogelgriep. De regels hierover staan in een Kamerbrief van januari 2023 en gelden nog steeds.

Vraag: Mag ik een geschoten (wild) dier meenemen?

Antwoord: Ja, dat mag. Maar let op: als je in een beperkingsgebied een vogel hebt geschoten, dan mag je die niet meenemen.

Vraag: Mag ik vogels meenemen die ik in een beperkingsgebied heb geschoten?

Antwoord: Nee, dat mag niet. Vogels die je in een beperkingsgebied hebt geschoten, moet je aanbieden voor vernietiging via Rendac. Dit gaat via de gemeente. Je mag deze vogels dus niet zelf meenemen.

Deze regel geldt alleen in beperkingsgebieden. Zo'n gebied blijft 30 dagen van kracht. Tijdens die periode mag faunabeheer wel doorgaan, maar de geschoten vogels moeten worden afgevoerd.

Wil je weten waar in Nederland beperkingsgebieden zijn? Kijk dan op: [GeoWeb](#)

Vraag: Waarom mag ik geen vogels meenemen uit een beperkingsgebied?

Antwoord: Dat komt door Europese regels voor diergezondheid (AHR: Animal Health Regulation). Nederland mag deze regels niet zelf aanpassen.

De regel is er om te voorkomen dat mogelijk besmette dode vogels worden verplaatst. In een gebied met vogelgriep is de

kans namelijk groter dat wilde vogels ziek zijn. Daarom moeten kadavers daar blijven om verdere verspreiding van het vogelgriepvirus te voorkomen en op een veilige manier worden afgevoerd.

Vraag: Hoe bescherm ik mezelf als jager tegen vogelgriep?

Antwoord: Als jager is het belangrijk om voorzichtig te zijn met dode vogels. Vogelgriep kan besmettelijk zijn. Volg daarom altijd de richtlijnen, zie: [Leidraad omgang met wilde dieren met vogelgriep | Rapport | Rijksoverheid.nl](#))

Let op het volgende:

- Draag altijd handschoenen als je dode vogels aanraakt.
- Gebruik een goed afgesloten zak om de vogel te vervoeren (zie paragraaf 5.2 van de leidraad).
- Slacht, pluk of maak geen vogel schoon thuis. Dit vormt een risico op besmetting. Het virus kan dan via de lucht of via het vlees en de organen worden verspreid.
- Wees extra voorzichtig met wilde eenden. Veel van hen zijn besmet zonder dat ze ziek lijken. Dit geldt voor heel Nederland.
- Besmet vlees is pas veilig als je het goed verhit. Zorg ook voor goede hygiëne: was je handen goed en maak messen, snijplanken en andere spullen goed schoon.

Heb je binnen 10 dagen na contact met dode of zieke vogels of zoogdieren griepklachten? Neem dan contact op met je huisarts en zeg dat je met (mogelijk) besmette dieren in contact bent geweest. De huisarts kan dit melden bij de GGD als er een vermoeden is van vogelgriep.

Aanvullend NVWA-antwoord vogelgriep en geschoten wild in 10-km zone

Inleiding en doel van de toelichting

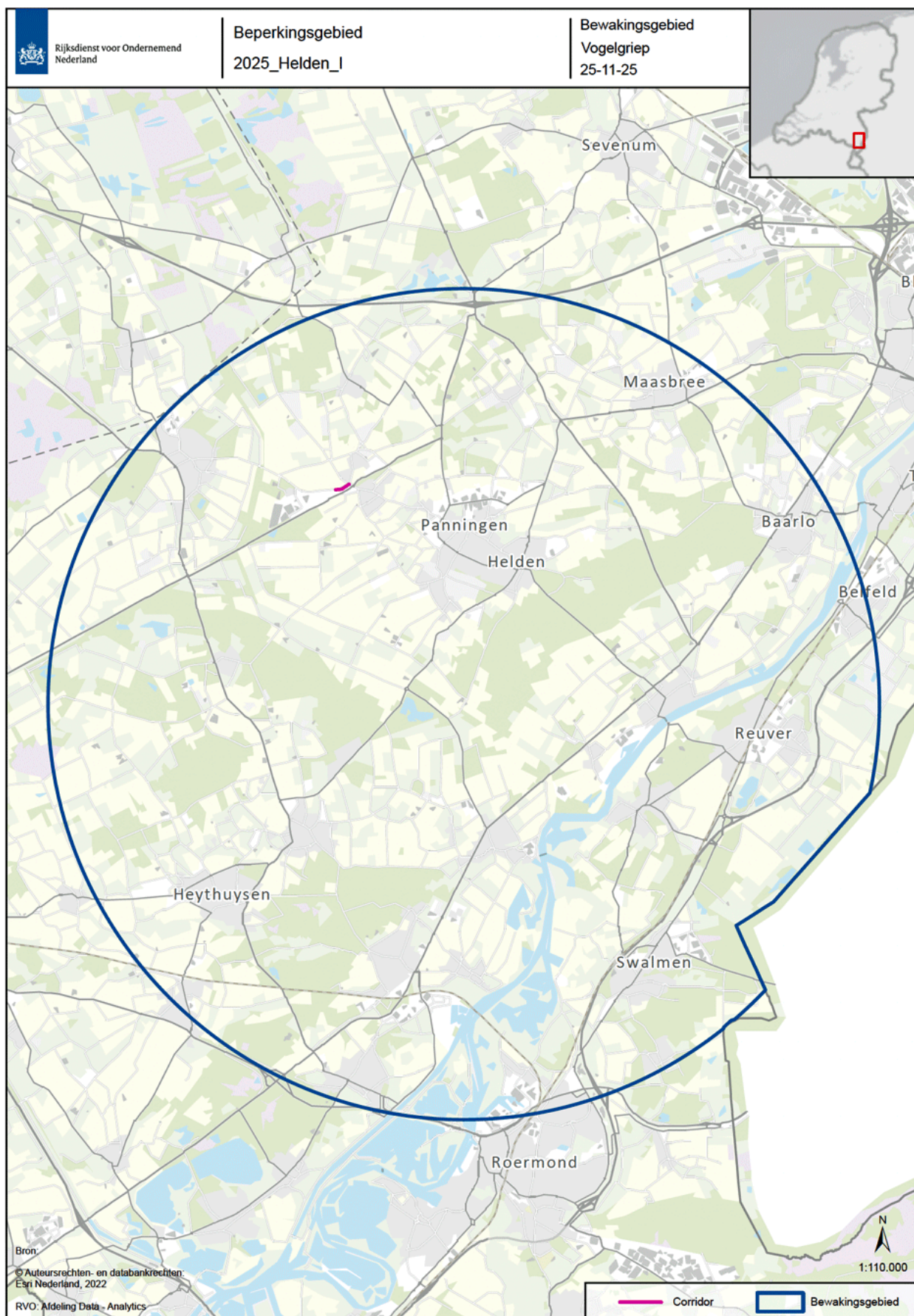
Naar aanleiding van recente uitbraken van vogelgriep (aviaire influenza, AI) in verschillende regio's in Nederland en de instelling van een 10-km beperkingszone, geeft de NOJG hier een nadere toelichting op het beleid van de NVWA. Dit betreft de gevolgen voor jacht, afschot en gebruik van geschoten ganzen, eenden en vossen. De toelichting biedt praktische handvatten aanvullend op de formele maatregelen van de Rijksoverheid en NVWA.

Status 10-km beperkingszone en jacht

Rondom een besmet pluimveebedrijf wordt een beperkingszone van 10 km ingesteld, bestaande uit een 3-km beschermingszone en een 3–10 km bewakingszone. Binnen deze zone geldt een vervoersverbod voor pluimvee, eieren, mest en aanverwante producten afkomstig van bedrijven met vogels, ter voorkoming van verspreiding van het virus.

De
ov
er
he
id
ka
n
bi
nn
en
de

ze
zo
ne
een
(g
ed
eel
tel
lijk)
ja
ch
tv
er
bo
d
in
st
el
len.
Di
t
ge
be
ur
t
ni
et
st
an
da
ar
d;
ja

ch
t
op
ga
nz
en
,
ee
nd
en
en
an
de
re
vo
ge
ls
oo
rt
en
,
ev
en
al
s
op
vo
ss
en
,
bl
ij
ft
mo
ge
li
jk

te
nz
ij
ee
n
sp
ec
if
ie
k
ve
rb
od
wo
rd
t
af
ge
ko
nd
ig
d.
Ja
ge
rs
di
en
en
vo
or
ac
tu
el
e
in
fo
rm

at
ie
re
ge
lm
at
ig
de
Di
er
zi
ek
te
vi
ew
er
va
n
RV
0
en
be
ri
ch
tg
ev
in
g
va
n
Ri
jk
so
ve
rh
ei
d

en
de
NO
JG
en
de
Ja
ge
rs
ve
re
ni
gi
ng
te
ra
ad
pl
eg
en
.

Jagen

Ook in tijden van vogelgriep mag overal in Nederland worden gejaagd en gelden de gebruikelijke afspraken over de uitvoering van faunabeheer en jacht. In een straal van 10 kilometer rond een besmet pluimveebedrijf gelden beperkingen voor vervoer van dode vogels voor 30 dagen. Geschoten vogels in zo'n beperkingsgebied mogen op basis van Europese regels niet meegenomen worden, deze moeten afgevoerd worden naar Rendac. Op de website Rijksoverheid.nl/vogelgriep vind je actuele informatie over uitbraken en voor welke gebieden dit vervoersverbod geldt.

Het is heel belangrijk dat ook jagers en kooikers zich beschermen wanneer zij levende of dode vogels aanraken. Richtlijnen hiervoor staan in de Leidraad wilde vogels (zie:

Leidraad omgang met wilde dieren met vogelgriep | Rapport | Rijksoverheid.nl). Tenminste handschoenen aan en een goed afgesloten zak voor vervoer zoals omschreven staat onder 5.2. Opruimen van enkele dode vogels (particulieren).

Rol van wilde vogels en vossen bij verspreiding

De NVWA stelt dat vogelgriep jaarrond circuleert onder wilde vogels, waarbij met name watervogels (ganzen, eenden, zwanen) een belangrijke rol spelen in de transmissie. Het H5N1-virus kan voorkomen bij ogenschijnlijk gezonde wilde eenden en andere grondel eenden. Roofdieren en aaseters, waaronder vossen, kunnen het virus oplopen door het eten van besmette vogels.

Geschoten wilde watervogels uit gebieden met een actuele uitbraak, en vossen die veel aas eten, kunnen deel uitmaken van de infectieketen. Het gebruik van dergelijk wild vraagt om terughoudendheid, vooral bij menselijke consumptie en intensief gebruik bij trainingen of proeven, gezien het risico op verspreiding.

Gebruik en afvoer van geschoten ganzen en eenden

De NVWA richt formele vervoersverboden primair op gehouden vogels en hun producten. Tegelijk waarschuwt ze dat dode wilde (water)vogels met AI-virus een risico vormen voor verdere verspreiding richting pluimvee en hobbyvogels. Om deze reden wordt, in lijn met het beleid rond jachthondenproeven, geadviseerd in de 10-km zone geen wild te gebruiken uit recente uitbraakgebieden en geschoten wild altijd zorgvuldig en professioneel af te voeren. (Bijvoorbeeld RENTAL)

Aanvullend advies NOJG binnen de 10-km zone

- Beoordeel geschoten watervogels direct ter plekke op ziekteverschijnselen, afwijkend gedrag of opvallende sterfte in het gebied.

- Geschoten kadavers ook zonder afwijkingen mogen niet worden meegenomen uit het gebied en mogen niet in de voedselketen terechtkomen; deze dienen als risicohoudend dierlijk materiaal te worden afgevoerd.
- Kadavers mogen niet in het veld worden achtergelaten, maar moeten via een destructiebedrijf of andere professionele route worden afgevoerd om direct contact met pluimveehouderijen, hobbypluimvee en gehouden vogels te vermijden.
- Deze aanpak sluit aan bij het voorlichtingsbeleid van de NVWA: door kadavers gecontroleerd af te voeren, wordt het risico op mechanische verspreiding via voertuigen, materiaal, honden of menselijk verkeer verkleind.

Vossen in de 10-km zone

Voor vossen gelden geen specifieke AI-vervoersverboden. Wel signaleren de NVWA en diergezondheidsorganisaties dat roofdieren, waaronder vossen, via besmette vogels of aas het H5N1-virus kunnen oplopen. Jacht op vossen kan doorgaan, mits er geen specifieke gebiedsmaatregelen gelden, maar extra aandacht voor hygiëne en terughoudendheid is geboden.

Gebruik vossenkadavers niet voor demonstraties, trainingen of andere activiteiten waarbij veel contact met mensen of honden is, maar voer ook deze kadavers via een professionele route af.

Bij vossen met opvallende zenuwverschijnselen, verlamningsbeelden of ander afwijkend gedrag dient in overleg met dierenarts of bevoegde instanties te worden beoordeeld of inzending voor onderzoek of melding aan het Landelijk meldpunt dierziekten noodzakelijk is.

Hygiëne en de risico vogelgriep bij jagen en verwerken van wilde vogelsmeldingen en praktische afspraken

Sinds de start van het vogelgriepseizoen in oktober is er een

sterke stijging in Nederland van H5N1-vogelgriep. Er zijn meerdere uitbraken geweest bij commerciële pluimveehouderijen en hobbyhouders. Onderzoekers van onder andere het Erasmus MC vinden sinds oktober ook vaker vogelgriep bij levende wilde eenden. **Rond de 25% van de onderzochte wilde eenden blijkt vogelgriep te hebben.** Vaak hebben deze dieren geen zichtbare verschijnselen

Mensen die bij (vrijwilligers)werk of activiteiten in het veld nauw contact hebben met wilde vogels doen er goed aan alert te zijn op vogelgriep en maatregelen te nemen om hun gezondheid te beschermen. Het gaat onder ander om het gebruiken van de juiste persoonlijke beschermingsmiddelen en preventief de griep prik halen. Ook is het advies om contact op te nemen met de huisarts als zijn binnen tien dagen na het contact met de vogels griepachtige klachten krijgen. Hierbij moet worden aangegeven dat er contact is geweest met (mogelijk) besmette vogels. Als de huisarts besluit dat er sprake is van een verdenking van vogelgriep, dan wordt dit bij de lokale GGD gemeld.

Hygiëne maatregelen bij de jacht

- Materieel zoals wildrekken, voertuigen, laarzen en jachttassen na gebruik reinigen en waar mogelijk desinfecteren, vooral vóór bezoek aan erven met pluimvee of andere gehouden vogels.
- Direct contact tussen jachthonden en dode wilde vogels beperken; honden na inzet grondig schoonmaken, met name na werkzaamheden in natte of kadaverbelaste gebieden.
- Dode wilde vogels die buiten de jachtsituatie worden aangetroffen (meerdere dieren of opvallende sterfte) melden via de door de NVWA aangeboden kanalen en de meldwijzer, zodat monitoring en onderzoek naar het vogelgriepvirus mogelijk blijven.

Jachthonden, slachte- en eten gevogelte

- Ook (jacht)honden kunnen besmet raken wanneer zij in contact komen met een besmette vogel. Er zijn in Nederland nog geen meldingen geweest over honden die ziek zijn geworden maar bij een onderzoek van de Universiteit Utrecht werden afweerstoffen tegen vogelgriep aangetoond bij (jacht)honden. Wees hier alert op, vermijd contact en let op eventuele verschijnselen van ziekte (koorts, benauwdheid, een loopneus of oogontsteking) bij een hond die in contact is geweest met mogelijk besmette vogels.
- Het slachten, plukken en schoonmaken van een met virus besmette vogel in een niet-professionele setting (thuis), wordt als een reëel risico gezien, en daarom echt afgeraden. Hierbij kan het virus zich via de lucht (bv via de veren) en vanuit het vlees en de organen naar de omgeving verspreiden.
- Dit betreft alle soorten wilde vogels, en momenteel in het bijzonder de eenden, omdat we weten dat een groot deel van de wilde eenden besmet is, zonder dat zij symptomen hebben. Het gaat om vogels in heel Nederland.
- Eten van gevogelte
Tot nu toe is er geen bewijs dat mensen vogelgriep krijgen door het eten van besmet gevogelte. Wel is het altijd goed om de adviezen voedselinfecties te voorkomen op te volgen. Denk bijvoorbeeld aan keukenhygiëne (goed handen wassen, schoonmaken van snijplanken en andere gebruikte materialen) en het goed verhitten van vlees.

Slotopmerkingen

De NOJG verzoekt alle leden deze aanvullende aanwijzingen strikt te volgen zolang de beperkingszone geldt. Bij wijziging van het NVWA-beleid of opheffing van de zone is deze informatie niet meer van toepassing.

Bron: RIVM, Min LNVN, Min VWS

Recordhoogte faunaschade in 2026 door houtduiven en ganzen in Noord-Holland verwacht

Explosieve kostenstijging tegemoetkomingen faunaschade

De provincie Noord-Holland ziet zich geconfronteerd met een forse toename van de kosten voor tegemoetkomingen in faunaschade. Vooral schade veroorzaakt door ganzen en houtduiven leidt tot een aanzienlijke stijging van de uitgaven. Om deze ontwikkeling het hoofd te bieden, reserveert de provincie extra financiële middelen en overweegt zij aanvullende maatregelen om de schade te beperken.

Financieel beeld en ontwikkeling

- Voor 2026 verwacht Noord-Holland circa 70 miljoen euro nodig te hebben voor het vergoeden van faunaschade, wat ongeveer 25 miljoen euro meer is dan eerder werd geraamd.
- In het lopende jaar wordt uitgegaan van ruim 42 miljoen euro aan schadevergoedingen, een sterke stijging ten opzichte van ongeveer 29 miljoen euro in het jaar daarvoor.
- Landelijk ramen de provincies de uitgaven voor tegemoetkomingen in faunaschade volgend jaar op ongeveer 118 miljoen euro, waarmee de omvang van het probleem niet alleen op provinciaal, maar ook op nationaal niveau duidelijk wordt.

Oorzaken: soorten en meldgedrag

De schade in Noord-Holland ontstaat vooral aan landbouwgewassen door ganzen en houtduiven, die op grote

schaal foerageren op graslanden en akkerbouwgewassen. Volgens de provincie zijn er geen harde aanwijzingen dat de populaties grauwe ganzen en houtduiven significant zijn toegenomen. De stijgende kosten lijken vooral het gevolg van een groter aantal aanvragen van agrariërs voor een tegemoetkoming. Met name in de groenteteelt is het aantal schademeldingen fors gestegen, met meer dan de helft, maar ook bij grasland is een duidelijke toename zichtbaar.

Beleid en maatregelen

Gedeputeerde Rommel benadrukt dat de beschikbare begrotingsruimte voor schadevergoedingen direct samenhangt met de noodzaak tot nieuw faunabeheerbeleid. Zij omschrijft de huidige situatie als “verschrikkelijk” voor Noord-Holland. De provincie zet daarom in op een mix van maatregelen: het plaatsen van afrasteringsnetten als preventieve maatregel, actieve verjaging en – indien noodzakelijk – een toename van het afschot van met name ganzen om de druk op landbouwpercelen te verlichten. Tevens zijn er provinciale budgetten gereserveerd voor projecten die gericht zijn op een structurele verkleining van de ganzenpopulatie, om zo verdere schade en kostenstijgingen te voorkomen.

Juridisch en beleidsmatig kader

De uitgaven betreffen tegemoetkomingen aan agrariërs voor schade veroorzaakt door beschermde diersoorten. Dit vloeit voort uit het landelijke systeem waarbij provincies verantwoordelijk zijn voor het beheer en de vergoeding van faunaschade. De explosieve stijging van de kosten voedt een discussie in Provinciale Staten over de balans tussen soortenbescherming, het belang van de landbouw en de vraag in hoeverre publieke middelen besteed mogen of moeten worden aan schadecompensatie.

Bronnen:

- [Noord-Holland vreest 70 miljoen euro faunaschade in 2026](#)

- Provincies verwachten weer forse toename faunaschade .